

Vzdělávací oblast : ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vyučovací předmět : OBČANSKÁ VYCHOVA

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ročník	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotace							1	1	1	1
Povinnost (skupina)							povinný	povinný	povinný	povinný

Vyučovací předmět Občanská výchova je zařazen samostatně v 6. - 9. ročníku v hodinové dotaci 1 hodina týdně.

Vyučovací předmět přináší žákovi nové informace a poučení o společnosti. Žák je veden k dovednosti zamýšlet se, hledat a uvědomovat si životní realitu i vzdálenější důsledky různých životních situací, je veden k pochopení různých společenských vztahů a vazeb v minulosti a současnosti, k poznávání sebe i druhých. Učí se respektovat a dodržovat pravidla soužití a aktivně se zapojovat do života v demokratické společnosti a v právním státě, učí se pomáhat druhým. Žák je veden k samostatné práci, k práci ve skupině, v kolektivu třídy. Učí se samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace z různých zdrojů a tyto poznatky uplatňují v několika samostatných či týmových projektech. Zároveň se učí utvářet si svůj vlastní názor, obhajovat ho v diskusi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

KOMPETENCE K UČENÍ

UČITELÉ

- vedou žáky k ověřování důsledků
- poskytují metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům
- zadávají úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

ŽÁCI

- využívají vhodných způsobů a metod pro efektivní učení
- plánování celoživotního učení
- vyhledávají a třídí informace
- využívají získaných poznatků v praktickém životě
- pracují s textem, čtou texty s porozuměním

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

UČITELÉ

- kladou otevřené otázky
- umožňují volný přístup k pomůckám

ŽÁCI

- posuzují problémové situace ve škole i ve veřejném životě
- spolupracují při skupinové práci
- diskutují s obhajobou svých rozhodnutí a postojů
- hledají příčiny, uvádějí věci do souvislostí

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

UČITELÉ

- mají zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedou žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu, podněcují žáky k argumentaci
- vytvářejí příležitosti pro komunikaci mezi žáky

ŽÁCI

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

- komunikují na odpovídající úrovni
- umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

UČITELÉ

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedou žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- zadávají úkoly ve skupině (schopnost pracovat v týmu)
- vedou žáky k akceptování názorů a argumentů ostatních

ŽÁCI

- umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- upevňují si dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

KOMPETENCE OBČANSKÉ

UČITELÉ

- vyžadují dodržování pravidel slušného chování
- vedou žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů

ŽÁCI

- znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- respektují názory ostatních
- formují si volní a charakterové vlastnosti
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace

KOMPETENCE PRACOVNÍ

UČITELÉ

- napomáhají podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedou ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

ŽÁCI

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic regionu v průběhu roku a vysvětlí, jaký význam má jejich udržování
- na příkladech popíše kulturní život ve svém bydlišti; uvede své vlastní kulturní aktivity
- uvede příklady činnosti důležitých kulturních institucí v místě bydliště
- vysvětlí, proč je nezbytné dodržovat školní řád, popíše svá práva, ale i povinnosti ve škole
- sestaví pravidla ve třídě a vysvětlí, proč je nezbytné jejich dodržování
- vysvětlí, jaký význam má vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život
- uvede, kde v obci sídlí městský úřad a na příkladech popíše, čím se zabývá a s jakými problémy se na něj můžeme obracet
- uvede příklady nejvýznamnějších míst, památek, událostí, osobností a zvyklostí regionu
- uvede příklady místních tradic a zdůvodní, proč je dobré je udržovat
- vysvětlí, jaké důležité funkce a úkoly plní samosprávné orgány a úřady obce
- uvede a popíše způsoby, jak se můžeme osobně podílet na ochraně kulturních památek a kulturních hodnot
- vyjádří, co nás navzájem spojuje v národ a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví
- objasní, proč je třeba respektovat jiné národy a národnosti
- uvede příklady nejvýznamnějších míst památek, událostí, osobností a zvyklostí českého národa
- popíše nejdůležitější národní zvyky a obyčeje v průběhu roku a zdůvodní, proč je slavíme
- podle obrázků popíše symboly suverenity ČR a zdůvodní jejich význam
- na příkladech rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky (kulturně) vhodné a které nikoliv
- na příkladech správně rozliší případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace
- rozpozná, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto vztahů vyplývají
- uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích; objasní jejich možné příčiny a důsledky
- na příkladech rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky (kulturně) vhodné a které nikoliv
- uvede a na příkladech charakterizuje základní součásti kultury; vyjádří, jaký mají význam v životě člověka
- na příkladech popíše kulturní život ve svém bydlišti; uvede své vlastní kulturní aktivity, uvede příklady činnosti důležitých kulturních institucí v místě bydliště
- objasní možná nebezpečí působení masmédií a masové kultury na člověka
- uvede příklady nejvýznamnějších kulturních tradic regionu v průběhu roku a vysvětlí, jaký význam má jejich udržování

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	6.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk a čas <ul style="list-style-type: none"> - člověk a vesmír, rok v proměnách, tradice a svátky, rytmus dne ▪ Rodina <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi členy rodiny, rodokmen, volný čas - výživa ▪ Naše škola <ul style="list-style-type: none"> - historie školy, kronika. - školní řád, školní samospráva ▪ Naše obec <ul style="list-style-type: none"> - historie – památky, slavní rodáci, hospodářství, kultura 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychohygienu - sebepoznání a sebepojetí - kreativita; mezilidské vztahy (rodina a vztahy mezi členy sociální skupiny) - kooperace a kompetence; komunikace - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - poznávání lidí (rodina jako sociální skupina) <p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti; kritické čtení - poslouchání a pozorování mediálních sdělení - interpretaci vztahu mediálních sdělení a reality <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí - lidské aktivity a problémy životního prostředí (D – orientace v problémech současného světa, vývoj vědy a techniky) - ekosystémy

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	6.

<ul style="list-style-type: none"> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevu nacionalismu - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Náš region <ul style="list-style-type: none"> - poloha regionu, významné historické památky, přírodní památky a rezervace, průmyslové podniky, slavné osobnosti regionu. ▪ Naše vlast <ul style="list-style-type: none"> - vlast a stát, státní symboly - báje a postavy a známé osobnosti české historie - památná místa, Praha - hlavní město - co náš stát proslavilo ▪ Společenské skupiny a role <ul style="list-style-type: none"> - společenské skupiny a role - pravidla a řády - zásady společenského chování - způsoby komunikace mezi lidmi, konflikty a jejich řešení ▪ Kulturní dědictví <ul style="list-style-type: none"> - pojem kultura, druhy umění - kulturní hodnoty a tradice - kulturní instituce, masová kultura 	<p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <i>(zásady lidského soužití)</i> - kulturní diference <i>(kulturní tradice a hodnoty)</i> <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola <i>(život ve škole)</i> - občan, občanská společnost a stát <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané <i>(Inf – aktivní vyhledávání informací na internetu)</i> <p>Přesahy:</p> <p>D (7., 8. ročník) : středověk, kultura a umění, křesťanství, zámořské objevy, barokní kultura a osvícenství</p> <p>Z (6., 8., 9. ročník) : čas na Zemi, přírodní podmínky ČR, místní region ČR; služby, rekreace a cestovní ruch</p> <p>VKZ (6., 7, 8. ročník) : zdraví, duševní hygiena, osobní hygiena; zdravý životní styl; hodnoty lidského života</p> <p>PŘ (8., 9. ročník) : základy etologie, člověk, ekologie a ochrana životního prostředí</p> <p>OV (7., 8. ročník) : rodinný život, člověk a morálka</p>
--	--	---

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- sestaví svůj žebříček hodnot a objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami
- na příkladech správně vystihne, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny dále přerozdělují (stálé výdaje, úspory)
- uvede vhodné a nevhodné způsoby využívání kapesného
- uvede a popíše, jak se může osobně podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí svého bydliště
- rozliší, které projevy konzumního chování jednotlivce je možné považovat z hlediska zdravého životního stylu za nevhodné
- rozlišuje, které projevy chování jednotlivce můžeme považovat za společensky vhodné a které nikoliv
- vysvětlí, jaký význam má pro život dodržování společenských norem
- zdůvodní, proč je důležité, aby se člověk řídil mravními hodnotami a vysvětlí, jaký význam má v životě mravní odpovědnost za vlastní činy
- uvede a na příkladech rozliší případy morálního a nemorálního jednání
- na příkladech vysvětlí, v čem spočívá rozdíl mezi mravností a morálkou
- na příkladech vysvětlí, proč je nezbytná spolupráce s ostatními
- vyhledá, která základní práva dítěte vymezuje Úmluva o právech dítěte a uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dětí
- uvede kontakt na Linku bezpečí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	7.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady - dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Peníze a vlastnictví <ul style="list-style-type: none"> - peníze, typy majetku - vlastnictví, hospodaření s majetkem a penězi - rozpočet, druhy rozpočtů - životní úroveň a majetková nerovnost ▪ Globální problémy <ul style="list-style-type: none"> - ekologické problémy světa a ochrana životního prostředí - společenské problémy světa - masová nesnášenlivost, empatie, solidarita. - vztah přírody a společnosti - konzumní společnost. - vztah práva a morálky 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika (<i>morálka a hodnoty ve společnosti</i>) - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena; poznávání lidí - mezilidské vztahy; komunikace - kooperace a kompetice - rozvoj schopností poznávání - kreativita <p>(<i>tvořivost v komunikačním procesu</i>)</p> <p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>(<i>Aj, NJ – využití vlastních zkušeností a poznatků k poznávání jiných národů, využití interkulturních kontaktů k vlastnímu rozvoji</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity (<i>nekonfliktní život v multikulturní společnosti</i>) - kulturní diference

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	7.

<p>- přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod</p> <p>- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život</p> <p>- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p> <p>- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení</p> <p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<p>▪ Člověk a morálka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy: mravnost a morálka - kořeny morálky a všelidské mravní hodnoty - světová náboženství a filozofie - lidská důstojnost a svědomí - svoboda a odpovědnost <p>▪ Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve společenství rovnost a nerovnost lidí - základní a specifická lidská práva - seznámení s dokumenty: Deklarace práv dítěte a Úmluva o právech dítěte <p>Přesahy: VKZ (6., 7., 8. ročník) : zdraví a duševní hygiena, sociálně patologické jevy, hodnoty lidského života Z (9. ročník) : hospodářství PČ (5., 9. ročník) : pravidla společenského chování, ekologie D (9. ročník) : svět po 2. světové válce</p>	<p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí (D – orientace v problémech současného světa, vývoj vědy a techniky) - vztah člověka k prostředí <p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba mediálního sdělení (ČJ-novinářské žánry, rozlišení žánrů současné literatury; publicistické útvary) - tvorba mediálního sdělení praktická etika <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy participace občanů v politickém životě (volby) - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>VMEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané (Inf – aktivní vyhledávání informací na internetu)
--	---	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- rozliší, jakými biologickými, psychickými a sociálními změnami v průběhu života prošel a na příkladech objasní, proč (a čím) se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací (zklamání v přátelství, neúspěch, ...)
- uvede minimálně pět svých kladů
- na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopností, dovedností)
- uvede své „sny“ a přemýšlí o možnostech jejich plnění; popíše způsoby, jak lze korigovat představy nereálné a nepřiměřené a na příkladech rozlišuje zdravé sebevědomí a přehnané sebevědomí
- otestuje si svou pozornost a svůj typ paměti (zrakový, sluchový, pohybový)
- pojmenuje své emoce a hledá jejich příčiny
- charakterizuje své nejdůležitější osobnostní kvality, rozpoznává své silné a slabé stránky, své přednosti, omezení a předpoklady pro různé činnosti
- na příkladech vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese
- zdůvodní, jaký význam má zodpovědná volba povolání pro vlastní život
- aktivně se zúčastní schůzky se zástupci středních škol a učilišť
- uvede, které dovednosti, schopnosti a osobní vlastnosti jsou nezbytné pro úspěšné uplatnění v daném povolání
- porovná požadavky na výkon různých povolání se svými reálnými předpoklady
- orientuje se v aktuální nabídce škol, učilišť a volných pracovních míst a v roli poptávce po vybraném povolání na místním a regionálním trhu práce
- samostatně vyhledává potřebné informace pro svoji profesní volbu
- vyplňuje tiskopisy, formuláře a osobní dotazníky
- sestaví svůj vlastní životopis
- na příkladech správně rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace
- uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích; objasní jejich možné příčiny a důsledky
- na příkladech vysvětlí, proč je nezbytná spolupráce s ostatními
- uvede místo pracovního úřadu v místě bydliště (blízké obci) a na příkladech jejich činnosti vysvětlí, jaké problémy člověku pomáhají řešit
- vysvětlí, co všechno by měl vědět mladý člověk, který se chce ucházet o zaměstnání; popíše, jak by si měl při té příležitosti počínat a jak se chovat

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	8.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<p>- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p> <p>- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Citový život člověka <ul style="list-style-type: none"> - etapy lidského života, psychické změny v dospívání - city a citové vztahy - generační rozdíly a vnímání světa - životní hodnoty a hledání sebe sama - náročné životní situace - patologické jevy ve společnosti ▪ Životní perspektivy <ul style="list-style-type: none"> - rozměry lidského života - získávání informací a rozhodování se o budoucím povolání - životní zkušenost a životní krize - kvalita života 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická etika - sebepoznání a sebepojetí (<i>podobnost a odlišnost lidí</i>) - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - kreativita - rozvoj schopností poznávání (<i>vnitřní svět člověka</i>) - poznávání lidí (<i>chyby při poznávání lidí</i>) - mezilidské vztahy - komunikace - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kooperace a kompetice <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (<i>D – orientace v problémech současného světa, vývoj vědy a techniky</i>) - vztah člověka k prostředí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	8.

<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rodinný život <ul style="list-style-type: none"> - rodina a manželství - vztahy mezi rodiči a dětmi - rozvod a jeho důsledky - náhradní výchova dětí - sociálně-právní ochrana dětí - Zákon o rodině ▪ Pracovní život člověka <ul style="list-style-type: none"> - příprava na pracovní uplatnění - péče státu o zaměstnanost - Zákoník práce a pracovní poměr - pracovní smlouva. - pohovor uchazeče o zaměstnání - odměňování a péče o zaměstnance 	<p><u>MV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba mediálního sdělení (<i>ČJ-novinářské žánry, rozlišení žánrů současné literatury; publicistické útvary</i>) <p>Přesahy:</p> <p>VKZ (6. ročník) : zdraví a duševní hygiena</p> <p>VKZ (7. ročník) : sociálně patologické jevy; výživa, zdravý životní styl</p> <p>VKZ (8. ročník) . hodnoty lidského života</p> <p>PŘ (8.ročník) : člověk</p> <p>AJ (8. ročník) : životní situace</p>
---	---	---

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- vyhledá orgány a funkce EU podle mapy EU vyjmenuje členské státy
- nakreslí vlajku EU a popíše ostatní symboly, uvede datum vstupu ČR do EU, na příkladech uvede výhody a nevýhody členství ČR v EU
- vyhledá významné mezinárodní organizace a jejich funkce
- pochopí důležité právní vztahy, provádí jednoduché právní úkony
- popíše obsah kupní smlouvy
- doloží základní občanská práva a povinnosti na konkrétních příkladech
- uvede školní povinnosti a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování
- zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nachází soud
- objasní význam soudů, advokacie a notářství
- dle obrázků popíše symboly suverenity ČR a zdůvodní jejich význam
- podle atlasu světa uvede příklady státních zřízení a rozliší jejich charakteristické rysy
- vyhledá informace v Ústavě ČR
- popíše typické funkce a úkoly zákonodárných, výkonných a soudních orgánů
- popíše demokratické principy uplatňované v každodenním životě školy
- vlastními slovy vyjádří, jaký význam mají komunální volby pro život obce
- ve třídě si zahraje na volby do zastupitelstva v obci
- vyhledá pojmy „nabídka“ a „poptávka“
- vysvětlí, jaký význam mají daně
- popíše síť obchodů a služeb v obci

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	9.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR; posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy -osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mezinárodní vztahy <ul style="list-style-type: none"> - OSN – hlavní orgány, vznik a vývoj - EU – vznik, členské státy, hlavní orgány, vstup ČR - NATO-ochrana a bezpečnost v Evropě ▪ Člověk jako občan <ul style="list-style-type: none"> - občanské právo, občanský zákoník - vlastnické právo - občanskoprávní smlouvy - pojištění a zdravotní a sociální péče ▪ Občan a právo <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy – právo, právní vztahy, právní řád - právní vztahy a jejich účastníci - právní řád a systém práva - právní ochrana - trestní právo – přestupek, trestný čin 	<p>OSV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - kreativita; komunikace - poznávání lidí (<i>NS - Evropa</i>) - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika - kooperace a kompetice <p>VDO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - občanská společnost a škola - občan, občanská společnost a stát (<i>občan – součást státu</i>) - formy participace občanů v politickém životě <p>VMEGS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - jsme Evropané (<i>ČR jako součást EU</i>) (<i>Inf – aktivní vyhledávání informací na internetu</i>) <i>D – postavení našeho státu</i>)

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A SPOLEČNOST	OBČANSKÁ VÝCHOVA	9.

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin; uvede jejich příklady - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí; uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje; uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb; uvede příklady jejich součinnosti - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu - objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stát a právo <ul style="list-style-type: none"> - vznik a vývoj státu, znaky státu, ochrana státu, typy států - demokratický stát – charakteristika - ústava a ústavní právo - moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní - politika a politický systém ČR, charakteristika nejvýznamnějších politických stran v ČR ▪ Stát a hospodářství <ul style="list-style-type: none"> - hospodářská politika státu, fungování tržního hospodářství - státní rozpočet - sociální politika státu 	<p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy (Aj, NJ – využití vlastních zkušeností a poznatků k poznávání jiných národů, využití interkulturních kontaktů k vlastnímu rozvoji) - multikulturalita <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí (D – orientace v problémech současného světa, vývoj vědy a techniky) - vztah člověka k prostředí <p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba mediálního sdělení (ČJ-novinářské žánry, rozlišení žánrů současné literatury; publicistické útvary) <p>Přesahy:</p> <p>VL (5.ročník): ČR a sousední státy D (9. ročník): svět po 2. světové válce, vznik EU a vývoj evropských zemí, ČR po pádu komunistické moci Z (8., 9. ročník): politický systém v ČR, Česká republika, globalizace</p>
---	--	---